

# Бібліографія. 4

Б. Грінченко. Петро Кузьменко. (З XVIII т. збірника харківського історико-філологічного товариства, виданого в пошану проф. М. Сумцова). Стор. 15. Харків. 1908.

Звістки про життя та діяльність Петра Кузьменка—одного з дії піпores у нашому письменстві 60-х років минулого століття, не були досі ні дуже багаті, ні навіть певні. Покійному Копиському пощастило добути деякі факти з офіційальних джерел і всі пізніші дослідники нашого письменства спирались тільки на цих фактах та на кількох увагах, що між иншим кинув Куліш. Нічого й казати, що цих уривкових даних було занадто мало, щоб зрозуміти фігуру хоч і не першорядного, та на свої часи все ж таки помітного письменника. Щоб призначити йому його місце в історії письменства, треба було зробити окрему студію над ним і встановити як факти з його життя, так і літературну вартість його творів.

Цю роботу й зробив д. Грінченко у брошюрі, якої заголовок наведено вгорі. На підставі друкованих джерел та деяких власних відомостей д. Грінченко переказує біографію Кузьменка, встановляє бібліографію його творів і нарешті дає перегляд їх що до літературної їхньої вартости. Найвище з цієї Кузьменкової спадщини, як і треба було сподіватись, д. Грінченко ставить єдине Кузьменкове прозове оповідання „Не так ждалося, та так сталося“: „Це безперечно найкраща річ нашого автора та разом з тим і одна з помітних річей українського письменства“ (стор. 15).

Загальну вагу Кузьменка в історії українського письменства д. Грінченко зазначає цими от словами: „він був один з тих, що збуджували інтерес до нашого народу ще тоді, як мужик був у кріпацькій неволі... він з любов'ю й знанням викохував занедбане рідне слово і положив і свій камінець до великої будівлі українського письменства“ (стор. 15).

Оцінка безперечно справедлива. Добре було б, як би й інші наші менші письменники діждалися нарешті таких повних та вичерпуючих оглядів, як оцей, що присвятив Кузьменкові д. Грінченко. Це вельми здалося б як матеріал до не написаної ще, але такої потрібної історії українського письменства.